

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук
Кафедра анатомії і фізіології людини та тварин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи патологічних процесів

Освітня програма	Біологія та Лабораторна діагностика
Спеціальність	091 Біологія
Галузь знань	09 Біологія

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи патологічних процесів
Викладач (-і)	д.м.н., проф. Грицуляк Богдан Васильович
Контактний телефон викладача	066 386 4867
Е-mail викладача	kfa@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	90 год (3 кредити)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Основи патологічних процесів» є вибірковою навчальною дисципліною для студентів ОР «бакалавр» спеціальності 091-Біологія, у ході вивчення якої у студентів формуються наукові знання про загальні закономірності та конкретні механізми виникнення, розвитку та результат патологічних процесів окремих хвороб, хворобливих станів, передумови їх виникнення та методи профілактики.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: сформувати системні знання про загальні закономірності виникнення типових патологічних процесів, а також про причини та механізми їх виникнення, прояви та значення для організму при розвитку різних захворювань.</p> <p>Завдання: Надати студентові теоретичну та практичну базу щодо закономірностей патологічних процесів, їх класифікації та взаємозв'язку з іншими захисно-приспосувальними компонентами, а також ознайомити із функціональними змінами в органах і системах при патології.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття загальної патології; - роль причин, умов і реактивних властивостей організму у виникненні та розвитку типових патологічних процесів; - причини та механізми виникнення типових патологічних процесів і реакції, їх основні прояви і значення для організму; - принципові можливості, шляхи й наслідки втручання у розвиток типових патологічних процесів. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати отримані знання для своєчасного попередження розвитку типових патологічних процесів; - виявити розвиток типових патологічних процесів; - оцінити порушення в організмі характерні для типових патологічних 	

процесів.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			12		
Практичні заняття			18		
Самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий		
VIII-й семестр	091 Біологія	IV курс ОР «бакалавр»	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовний модуль 1. Типові патологічні процеси, зумовлені розладами кровообігу, дихання та травлення.					
Лекція 1. Патологічні процеси органів кровообігу.	Лекція	[1-11]	Опрацювання лекції, 2 год	0	Згідно розкладу
Лекція 2. Патологічні процеси органів дихання.	Лекція	[1-11]	Опрацювання лекції, 2 год	0	Згідно розкладу
Лекція 3. Патологічні процеси органів травлення.	Лекція	[1-11]	Опрацювання лекції, 2 год	0	Згідно розкладу
Тема 1. Порушення артеріального кровообігу. Гіпертонічна хвороба. Ішемічна хвороба. Атеросклероз.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
Тема 2. Порушення органів дихання. Бронхіальна астма. Причини виникнення туберкульозу. Пневмонія. Причини виникнення, прояви та ускладнення.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
Тема 3. Порушення травлення в шлунку та кишечнику Порушення травлення в шлунку. Виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки. Порушення	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу

травлення в кишечнику.					
Тема 4. Розлади кровообігу. Розлади венозного кровообігу. Розлади місцевого кровообігу.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
Тема 5. Засоби діагностики захворювання органів шлунково-кишкового тракту.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
Змістовний модуль 2. Типові патологічні процеси залоз зовнішньої і внутрішньої секреції.					
Лекція 4. Патологічні процеси залоз травлення.	Лекція	[1-11]	Опрацювання лекції, 2 год	0	Згідно розкладу
Лекція 5. Патологічні процеси органів виділення.	Лекція	[1-11]	Опрацювання лекції, 2 год	0	Згідно розкладу
Тема 6. Патологічні процеси залоз внутрішньої секреції.	Лекція	[1-11]	Опрацювання лекції, 2 год	0	Згідно розкладу
Тема 6. Патологія травних залоз Порушення травлення у підшлунковій залозі. Патологія жовчного міхура. Цукровий діабет.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
Тема 7. Патологія нирок. Гостра ниркова недостатність. Пієлонефрит. Сечокам'яна хвороба. Нефросклероз.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
Тема 8. Патологія залоз внутрішньої секреції. Порушення функцій гіпофіза. Порушення функцій наднирникових залоз. Порушення функцій щитоподібної залози.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
Тема 9. Роль спадковості і конституції у розвитку хвороб. Поняття про спадкові і вродженні хвороби.	Практичне заняття	[1-11]	2 год	1-5	Згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Модульний контроль (сума балів за окремих змістовий модуль) проводиться на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, вміння публічно чи письмово подати певний матеріал.

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену.

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
80 - 89	B	добре	
70 - 79	C		
60 - 69	D	задовільно	
50 - 59	E		
26 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

50 балів студенти отримують під час проведення лабораторних занять; 50 балів студент отримує за складання екзамену.

Вимоги до письмової роботи

Підсумкова письмова робота виконується у формі модульної контрольної роботи.

Семінарські

-

заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він набрав сумарно 25 балів і вище.
7. Політика курсу	
<p>Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Основи патології за Роббінсом: у 2 томах. Том 1 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; переклад 10-го англ. Видання. – 2019. 2. Пауков В.С., Литвицкий П.Ф. Патология: Учебник. М.: Медицина, 2004. – 400 с. 3. М.Н.Зайко, Ю.В.Биць. Патологічна фізіологія. Київ: Вища школа, 1995. 4. А.І. Березнякова: посібник до практичних занять з патології. Київ: Вища школа, 1993. 5. А.И. Березнякова. Патологическая физиология. Харьков: НФАУ, 2000. 6. А.Х. Кочан. Патфизиология опухолей. Москва, 1991. 7. Н.Н. Лаптэва. Патфизиология белкового обмена. Москва, ЦНУ 1990. 8. Д.Н. Маянский. Хроническое воспаление. Москва, 1991. 9. Н.В. Пиукий, Н.В. Андрианова, А.В. Артешекова. Аллергическое заболевание. Москва, 1991. 10. Кучеренко М. Є. та ін. Сучасні методи біохімічних досліджень. – К.: Фітосодіоцентр, 2001. – 424с. 11. Обмін вуглеводів: біохімічні та клінічні аспекти (навчально-методичний посібник для студентів медичних вузів) / О. Я. Склярів, О. О. Серчінська, Н.В. Фортумон. – Л.: Світ, 2003. – 101с. 	

Викладач _____ проф. Б.В. Грицуляк